

DOI: 10.15276/EJ.03.2025.14
 DOI: 10.5281/zenodo.17148673
 UDC: 331.2
 JEL: J31, J32

АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ ТА СТИМУЛЮЮЧИХ ВИПЛАТ ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКОМУ СКЛАДУ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ANALYTICAL SUPPORT FOR CALCULATIONS OF WAGES AND INCENTIVE PAYMENTS TO ACADEMIC STAFF AT HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Lyubov P. Shatskova, PhD in Economics, Associate Professor
 Odesa Polytechnic National University, Odesa, Ukraine
 ORCID: 0000-0001-8974-6391
 Email: shatskova@op.edu.ua

Andrii V. Naida, PhD in Economics, Associate Professor
 Odesa State Agrarian University, Odesa, Ukraine
 ORCID: 0000-0002-6371-1382
 Email: andrew.od2017@gmail.com

Received 29.07.2025

Шацкова Л.П., Найда А.В. Аналітичне забезпечення розрахунків з оплати праці та стимулюючих виплат професорсько-викладацькому складу закладу вищої освіти. Науково-методична стаття.

Стаття присвячена дослідженню аналітичного забезпечення розрахунків з оплати праці та стимулюючих виплат професорсько-викладацькому складу закладу вищої освіти. Розроблена методика аналізу розрахунків з оплати праці та стимулюючих виплат професорсько-викладацькому складу. Блок аналізу розрахунків з оплати праці професорсько-викладацькому складу складається з аналізу структури та руху професорсько-викладацького складу, аналізу виконання навчального навантаження та використання індивідуального робочого часу, аналізу фонду оплати праці. Блок аналізу розрахунків за стимулюючими виплатами професорсько-викладацького складу складається з аналізу витрат на соціальну підтримку та аналізу мотиваційного впливу стимулюючих виплат на підвищення потенціалу. За блоками розробленої методики запропоновано табличні форми та показники.

Ключові слова: фонд оплати праці, стимулюючі виплати, аналітичне забезпечення, звітність, професорсько-викладацький склад, заклад вищої освіти, бюджетна установа

Shatskova L.P., Naida A.V. Analytical Support for Calculations of Wages and Incentive Payments to Academic Staff at Higher Education Institutions. Scientific and methodical article.

The article is dedicated to the exploration of analytical support for calculations of wages and incentive payments to the academic staff of higher education institutions. A methodology has been developed to analyse calculations of wages and incentive payments to academic staff. The analytical block for calculations of wages to academic staff includes the analysis of the structure and dynamics of academic staff, the assessment of academic load completion and the use of individual working time, and an analysis of the wage fund. The analytical block for calculations of incentive payments to academic staff comprises the analysis of social support expenses and an analysis of the motivational impact of incentive payments on enhancing potential. Tabular forms and indicators have been proposed for the blocks of the developed methodology.

Keywords: wage fund, incentive payments, analytical support, reporting, academic staff, higher education institution, budgetary institution

Облік розрахунків з працівниками посідає важливе місце в системі бухгалтерського обліку, оскільки працівники є невід'ємною складовою функціонування як комерційних організацій, так і бюджетних установ. Водночас система інформаційно-аналітичного забезпечення оплати праці та інших виплат у закладах вищої освіти має суттєві відмінності порівняно з іншими суб'єктами господарювання. Ці відмінності зумовлені не лише специфікою кадрового складу, різними видами винагороди та джерелами фінансування, але й особливостями формування інформації та підходами до її подальшого аналізу. Варто зауважити, що головною особливістю функціонування закладу вищої освіти є його персонал, значну частину якого становить професорсько-викладацький склад. Ця категорія працівників виступає не лише як основний елемент людського капіталу, а й формує ділову репутацію установи. Навантаження викладачів охоплює навчальну, методичну, наукову та організаційну діяльність, кожна з яких може фінансуватись з різних джерел – державного бюджету, позабюджетних коштів (договірна основа) чи цільового фінансування (гранти). При цьому враховується кваліфікаційний рівень працівника, що зумовлює різний вплив на результати діяльності закладу.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Проблематика вдосконалення інформаційного забезпечення та організації обліку розрахунків з оплати праці та інших виплат працівникам суб'єктів господарювання стала предметом досліджень багатьох

науковців, зокрема Онищенко В. [1], Подмешальської Ю. [2], Скорникової Ю. [3], Суліменко Л., Кияна А., Вітера С. [4], Томчук О. [5] та інших.

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми

Водночас залишаються недостатньо опрацьованими питання аналітичного забезпечення розрахунків з оплати праці та інших виплат професорсько-викладацькому складу закладу вищої освіти. Дослідження методик аналізу розрахунків за виплатами персоналу свідчить про відсутність спеціалізованої методики аналізу розрахунків з оплати праці та стимулюючих виплат професорсько-викладацькому складу та вказує на необхідність оперативної розробки.

Метою статті є розробка методики аналітичного забезпечення розрахунків з оплати праці та стимулюючих виплат професорсько-викладацькому складу закладу вищої освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження

Аналітичне забезпечення розрахунків з оплати праці та стимулюючих виплат професорсько-викладацькому складу (ПВС) закладу вищої освіти (ЗВО) повинно забезпечувати надійну базу для формування відповідних оцінок та прийняття ефективних управлінських рішень. Воно являє собою комплекс узгоджених дій, спрямованих на трансформацію вихідної інформації, що включає ключові елементи: мета, завдання, методи та результати аналітичного дослідження.

Для забезпечення належного рівня аналітичних процедур важливо чітко розуміти їхню цільову спрямованість та використані інструменти. Основною метою аналізу розрахунків з оплати праці та стимулюючих виплат професорсько-викладацькому складу є створення якісного інформаційного підґрунтя для оцінки результативності функціонування відповідної системи винагород.

Завдання аналізу розрахунків з оплати праці та стимулюючих виплат професорсько-викладацькому складу передбачають:

- визначення відповідальності учасників аналітичного процесу та налагодження ефективної взаємодії між ними;
- забезпечення належного інформаційного підґрунтя для проведення аналітичних процедур;
- здійснення обробки первинних даних з використанням відповідних методів аналізу;
- формування підсумкових аналітичних показників, їх інтерпретації, оцінка досліджуваних аспектів та розробка можливих варіантів управлінських рішень.

Основні результати проведеного аналітичного дослідження повинні надати користувачам можливість отримати:

- висновок щодо організації системи оплати праці та стимулюючих виплат професорсько-викладацькому складу із посиланням на відповідні нормативно-правові та внутрішні регуляторні документи;
- оцінку динаміки та структури складових заробітної плати, стимулюючих виплат і джерел їх фінансування;
- аналіз основних зовнішніх та внутрішніх факторів, що вплинули на зазначену динаміку;
- висновок про загальну ефективність системи оплати праці та стимулюючих виплат в цілому, а також окремих її елементів, із визначенням можливих шляхів її вдосконалення.

Методичний зміст аналізу розрахунків з оплати праці та стимулюючих виплат ПВС, що рекомендований до застосування, візуалізовано у формі блок-схеми на рис. 1.

Блок 1 – аналіз розрахунків з оплати праці професорсько-викладацькому складу □ фокусується на аналізі структури та руху професорсько-викладацького складу, аналізі виконання навчального навантаження ПВС та використання індивідуального робочого часу, аналізі фонду оплати праці.

Блок 1.1 – аналіз структури та руху ПВС. Цей блок не обмежується лише кількісною оцінкою, він також передбачає заглиблення в якісний склад ПВС, розглядаючи такі аспекти, розподіл обов'язків (навчальний процес та інша діяльність), науковий потенціал (наукові ступені та вчені звання, займані посади (професора, доценти, старші викладачі та інші посади), демографічні показники (гендерний та віковий склад), особливі категорії (сумісники викладачі-практики, громадяни іноземних держав). Ці характеристики дають змогу оцінити співвідношення займаних посад, рівень ділової активності, створити основу для рішень, спрямованих на максимізації ефективності використання чисельності ПВС.

Блок 1.2 – аналіз виконання навчального навантаження ПВС. В даному блоці здійснюється зіставлення планового навчального навантаження з фактичним. Пропонується запровадити коефіцієнт індивідуальної завантаженості ПВС, що допоможе визначити інтенсивність праці на лекційних та практичних заняттях. Цей коефіцієнт розраховується як співвідношення кількості студентів до гранично встановленого нормативу чисельності студентів у групі.

Блок 1.3 – аналіз фонду оплати праці, в якому аналізується структура та ефективність фонду. Крім традиційного аналізу, пропонується оцінювати задоволеність викладача своєї заробітною платою за допомогою індексу задоволеності статусом викладача. Це дозволить зрозуміти не лише кількісні, а й якісні аспекти впливу оплати праці на персонал.

Блок 2 – аналіз розрахунків за стимулюючими виплатами ПВС □ фокусується на аналізі витрат на соціальну підтримку та аналізі мотиваційного впливу стимулюючих виплат на підвищення потенціалу ПВС.

Блок 2.1 – аналіз витрат на соціальну підтримку (оплата проїзду, послуг зв'язку, оплата додаткових медичних послуг, пільгові путівки до санаторіїв і т. д.) Окрім вартісної оцінки цих витрат на одного співробітника, пропонується розрахунок коефіцієнту фінансової економії. Він обчислюється як співвідношення витрат на соціальну підтримку до загальної величини виплат працівникам. Отримане відсоткове співвідношення дасть змогу оцінити відносну економію на витратах на оплату праці, водночас, відносне збільшення доходів працівників як додатковий стимулюючий фактор.

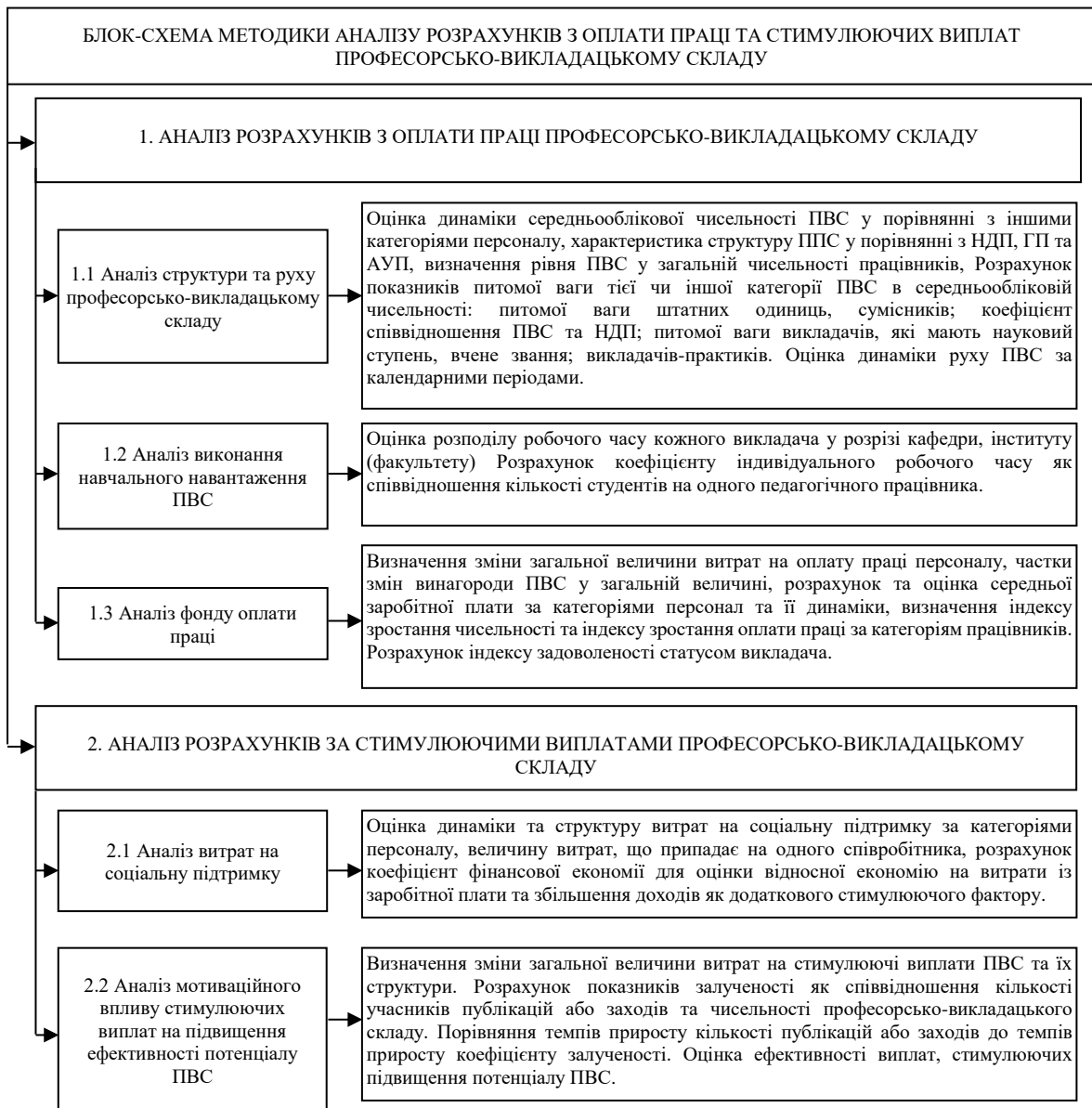

Рисунок 1. Блок-схема методики аналізу розрахунків з оплати праці та стимулюючих виплат професорсько-викладацькому складу
Джерело: власна розробка авторів

Блок 2.2 – аналіз мотиваційного впливу стимулюючих виплат на підвищення ефективності потенціалу ПВС. У цьому блоці розглядається доцільність запровадження стимулюючих виплат, оцінюються зміни у загальному обсязі витрат на ці виплати та їх структури. Також пропонуються показники залученості, визначені як співвідношення кількості викладачів, які брали участь у наукових публікаціях або заходах та загальної чисельності ПВС. Аналізуються темпи приросту цих показників у порівнянні з темпами приросту кількості публікацій або заходів, що дозволяє зробити висновки щодо ефективності стимулюючих виплат у підвищенні науково-освітнього потенціалу ПВС.

До кожного блоку розробленої методики запропоновано відповідні табличні форми та аналітичні показники, які згруповані в табл. 1.

Таблиця 1. Система запропонованих табличних форм та показників за блоками аналізу розрахунків з оплати праці та стимулюючих виплат професорсько-викладацькому складу

Блоки аналізу		Табличні форми	Запропоновані показники
Аналіз розрахунків з оплати праці	аналіз структури та руху професорсько-викладацькому складу	«Аналіз структури персоналу»; «Аналіз якісного складу ПВС»; «Аналіз руху ПВС»	Показники питомої ваги тієї чи іншої категорії ПВС в середньообліковій чисельності: питома вага штатних одиниць, сумісників; коефіцієнт співвідношення ПВС та навчально-допоміжного персоналу; питома вага викладачів, які мають науковий ступень, вчене звання; питома вага викладачів-практиків.
	аналіз виконання навчального навантаження ПВС	«Аналіз виконання навчального навантаження ПВС»	Коефіцієнт індивідуальної завантаженості як співвідношення кількості студентів до гранично встановленого нормативу чисельності студентів у групі, який дозволяє оцінити інтенсивність праці лекційних та практичних занять.
	аналіз ФОП ПВС	«Аналіз ФОП ПВС»	Індекс задоволеності статусом викладача
Аналіз розрахунків за стимулюючими	аналіз витрат на соціальну підтримку персоналу	«Аналіз витрат на соціальну підтримку персоналу»	Коефіцієнт фінансової економії, який розраховується як величина витрат на соціальну підтримку до величини виплат працівникам.
	аналіз мотиваційного впливу стимулюючих виплат на підвищення ефективності потенціалу ПВС	«Аналіз стимулюючих виплат ПВС», «Аналіз мотиваційного впливу стимулюючих виплат на підвищення ефективності потенціалу ПВС»	Розрахунок грошової винагороди за показником індивідуального рейтингу викладача (за критеріями: економічні показники; підвищення кваліфікації; наукова діяльність, методична діяльність), за випуском видань навчальної літератури, показник залученості як співвідношення кількості учасників наукового заходу до чисельності ПВС.

Джерело: власна розробка авторів

Надалі представимо прикладний аспект методики аналізу розрахунків з оплати праці та стимулюючих виплат професорсько-викладацькому складу.

Для реалізації першого блоку цієї методики запропоновано низку табличних форм, наведених у табл. 2-6. Аналіз кадрової структури персоналу доцільно здійснювати за допомогою табличної форми (табл. 2), яка дозволить оцінити динаміку середньооблікової чисельності ПВС у порівнянні з іншими категоріями персоналу закладу вищої освіти, охарактеризувати структуру педагогічних працівників у порівнянні з навчально-допоміжним, господарським та адміністративно-управлінським персоналом, визначити рівень ПВС у загальній чисельності працівників закладу вищої освіти.

Для оцінки якісного складу ПВС пропонується використовувати табличну форму (табл. 3), яка дасть можливість розрахувати співвідношення посад та рівень ділової активності персоналу, оскільки працівники ПВС можуть поєднувати викладацьку діяльність з адміністративними функціями.

Таблиця 2. Запропонована таблична форма «Аналіз структури персоналу»

Категорії персоналу	Середньо-облікова чисельність на *****	Питома вага, %	Середньо-облікова чисельність на *****	Питома вага, %	Абсолютне відхилення (+/-)	Темп росту, %
Всього, у т. ч.						
Професорсько-викладацький склад:						
штатні						
зовнішні сумісники						
внутрішні сумісники						
Навчально-допоміжний персонал						
штатні						
зовнішні сумісники						
внутрішні сумісники						
Господарський персонал						
штатні						
зовнішні сумісники						
внутрішні сумісники						
Адміністративно-управлінський персонал						
штатні						
зовнішні сумісники						
внутрішні сумісники						

Джерело: власна розробка авторів

Крім того, форму можна доповнити даними про частку науковців у межах кафедри, інституту (факультету), закладу вищої освіти в цілому, а також провести розподіл за гендерними та віковими ознаками, часткою практиків та іноземних громадян. Отримані результати слугуватимуть підґрунтям для схвалення управлінських рішень щодо кадрового потенціалу та формування кадрового резерву.

Для аналізу руху ППС пропонується використовувати табличну форму (табл. 4), яка дозволить простежити динаміку змін у складі ППС за певні календарні періоди, виявити причини звільнень, оцінити стабільність кадрового складу та зробити висновки щодо якості кадрової політики в закладі.

Для аналізу виконання навчального навантаження пропонується використовувати табличну форму (табл. 5), яка дасть змогу відстежувати розподіл робочого часу викладачів у межах кафедри, інституту (факультету) та загалом по закладу освіти. Отримані дані можуть бути використані як підґрунтя для уточнення нормативів, що застосовуються під час розрахунку індивідуального навантаження науково-педагогічних працівників. Також пропонується визначити коефіцієнт індивідуальної завантаженості як співвідношення кількості студентів до встановленого граничного нормативу чисельності студентів у групі, що дозволяє оцінити трудомісткість проведення лекційних та практичних занять.

Таблиця 3. Запропонована таблична форма «Аналіз якісного складу професорсько-викладацькому складу»

Якісний склад ППС	Інститути (факультети)					
	
	Чисельність, ос.	Питома вага, %	Чисельність, ос.	Питома вага, %	Чисельність, ос.	Питома вага, %
Всього,						
у т. ч. в розрізі кафедр						
- посади						
асистент						
старший викладач						
доцент						
професор						
завідуючий кафедри						
- вчені звання						
кандидат наук (доктор філософії)						
доктор наук						
Разом по кафедрі						

Джерело: власна розробка авторів

Таблиця 4. Запропонована таблична форма «Аналіз руху професорсько-викладацькому складу»

Показник	Базисний період	Звітний період	Абсолютне відхилення (+/-)	Темп росту, %
Штатні працівники				
Середньооблікова чисельність ППС				
Прийнято, у т. ч.:				
- вперше;				
- повторно				
Звільнено, у т. ч.				
- за власним бажанням;				
- за закінченням трудового договору;				
- за порушення трудової дисципліни;				
- за виходом на пенсію				
Коефіцієнт обороту прийому, %				
Коефіцієнт обороту з вибуття, %				
Коефіцієнт плинності кадрів, %				
Сумісники				
Прийнято, у т. ч.:				
- вперше;				
- повторно				
Звільнено, у т. ч.				
- за власним бажанням;				
- за закінченням трудового договору;				
- за порушення трудової дисципліни;				
- за виходом на пенсію				
Коефіцієнт обороту прийому, %				
Коефіцієнт обороту з вибуття, %				
Коефіцієнт плинності кадрів, %				

Джерело: власна розробка авторів

При аналізі фонду оплати праці ПВС доцільно застосовувати табличну форму (табл. 6), яка дозволить відстежити зміни в загальному обсязі витрат на оплату праці персоналу, визначити частку змін винагороди ПВС у структурі загальних витрат, а також розрахувати та проаналізувати величину середньої заробітної плати за категоріями персоналу й оцінити динаміку цього показника, визначити індекс зростання чисельності працівників та індекс зростання оплати праці за кожною категорією працівників. В цьому блоці також передбачається здійснити розрахунок індексу задоволеності статусом ПВС, його доцільно визначати у відсотковому співвідношенні, використовуючи запропоновану шкалу: 0-25% – незадоволеність; 25-50% – середній рівень задоволеності; 50-75% – задоволеність на належному рівні; 70-100% – абсолютна задоволеність. Для цього розробляється анкета-запитувач з відповідними варіантами відповідей, де застосовується трибальна шкала: 1 – не згоден, 2 – частково згоден, 3 – повністю згоден. Анкета-запитувач передбачає оцінювання низки показників, серед яких: кількість дисциплін, що викладаються; співвідношення аудиторного та позааудиторного навантаження; забезпеченість обладнаннями робочими місцями; наявність доступу до інформаційно-правових ресурсів; чисельність студентів у навчальних групах; умови оплати праці; обсяг стимулюючих виплат; рівень неоплачуваної громадської роботи. За необхідності перелік запитань може бути доповнений іншими аспектами.

Таблиця 5. Запропонована таблична форма «Аналіз виконання навчального навантаження професорсько-викладацькому складу»

Інститут (факультет)	Кафедра	ПІБ	Посада	Лекційні та практичні заняття		Інше навантаження		Всього, год.		Відхилення (+/-)
				План	Факт	План	Факт	План	Факт	

Джерело: власна розробка авторів

Працівники заповнюють анкету анонімно, виставляючи оцінки поруч із кожним твердженням. Розрахунок індексу задоволеності здійснюється за формулою 1:

$$I_y = \frac{\sum \text{балів, набрана за відповідями на запитання}}{\text{розрахунковий максимальний бал, який можна отримати}} \quad (1)$$

Аналіз результатів анкетування дозволяє виявити основні напрями для вдосконалення кадрової політики закладу вищої освіти, оцінити поточну стабільність або наявність потенційних загроз, пов'язаних із кадровим складом.

Система матеріального стимулювання має використовуватися як інструмент для зміцнення взаємозв'язку між оплатою праці викладача та його особистим вкладом у досягненні ключових цілей як закладу вищої освіти в цілому, так і його окремих підрозділів. Вона повинна сприяти формуванню мотивації до прояву творчої ініціативи та вдосконалення якості виконуваної роботи. У цьому контексті особливої уваги заслуговує аналіз впливу стимулюючих виплат на зростання ефективності наукового потенціалу персоналу. Для реалізації другого блоку запропонованої методики передбачено використання табличних форм, наведених у табл. 7, 8 та 9.

Таблиця 6. Запропонована таблична форма «Аналіз ФОП ПВС»

Показник	План		Факт		Абсолютне відхилення (+/-)	Темп росту, %
	Абс. пок.	Питома вага, %	Абс. пок.	Питома вага, %		
1	2	3	4	5	6	7
Чисельність персоналу всього, у т. ч.						
професорсько-викладацький склад						
навчально-допоміжний персонал						
господарський персонал						
адміністративно-управлінський персонал						
ФОП всього, у т. ч.						
Основна заробітна плата						
професорсько-викладацький склад						
навчально-допоміжний персонал						
господарський персонал						
адміністративно-управлінський персонал						

Продовження таблиці 6

1	2	3	4	5	6	7
Додаткова заробітна плата						
професорсько-викладацький склад						
навчально-допоміжний персонал						
господарський персонал						
адміністративно-управлінський персонал						
Інші заохочувальні та компенсаційні виплати						
професорсько-викладацький склад						
навчально-допоміжний персонал						
господарський персонал						
адміністративно-управлінський персонал						

Джерело: власна розробка авторів

Прикладами заходів для соціальної підтримки ПВС можуть бути матеріальна допомога на оздоровлення, забезпечення путівками до спортивно-оздоровчих закладів, оплата обов'язкових медичних оглядів та додаткових медичних послуг. Для оцінки витрат на соціальну підтримку персоналу доцільно використовувати табличну форму (табл. 7), яка дозволить проаналізувати динаміку та структуру витрат на соціальну підтримку за різними категоріями персоналу, обчислити обсяг витрат у розрахунку на одного співробітника, а також визначити коефіцієнт фінансової економії, що розраховується як співвідношення витрат на соціальну підтримку до загального обсягу виплат працівникам. Отримане відсоткове співвідношення відображає не лише відносну економію на фонді заробітної плати, але й свідчить про додатковий стимулюючий ефект за рахунок зростання доходів.

Прикладами стимулюючих виплат ПВС можуть бути надбавки за високі досягнення в науковій діяльності (зокрема, за публікації в базі SCOPUS), за підсумками рейтингового оцінювання, за підготовку та випуск навчальної літератури, а також за організацію та проведення студентської олімпіади, конкурсу з наукових робіт, науково-практичної конференції. Надбавка за високі наукові досягнення (SCOPUS) встановлюється з урахуванням умовної ваги публікації та розрахункової кількості співавторів. Винагорода за організацію та проведення на базі закладу вищої освіти міжнародної або всеукраїнської студентської олімпіади з дисципліни чи конкурсу з наукових робіт, науково-практичної конференції встановлюється у фіксованому розмірі. Винагорода за результатами індивідуального рейтингу викладача з науково-технічної та науково-методичної діяльності розраховується відповідно до набраної кількості балів за формулою 2:

$$ГВ_{ip} = ПО * P_{ip}/100, \quad (2)$$

де ПО – посадовий оклад,

P_{ip} – результат індивідуального рейтингу викладача.

Таблиця 7. Запропонована таблична форма «Аналіз витрат на соціальну підтримку персоналу»

Виплати	ППС		ОП		АУП	
	тис. грн.	Питома вага, %	тис. грн.	Питома вага, %	тис. грн.	Питома вага, %
1.Базова заробітна плата, всього, у т. ч.						
основна заробітна плата						
доплати на надбавки						
премії та заохочення системного характеру						
2. Витрати на соціальну підтримку						
матеріальна допомога на оздоровлення						
надання путівки в спортивно-оздоровчий заклад						
оплата проходження медогляду						
оплата додаткових медичних послуг						
інші витрати						
3. Разом						
Коефіцієнт фінансової економії (розділ 2 / Разом)						

Джерело: власна розробка авторів

Грошова винагорода за випуск видань навчальної літератури визначається за формулою 3:

$$ГВ_{нл} = K_{д.а} (K_{р.г}) * S, \quad (3)$$

де $K_{д.а} (K_{р.г})$ – кількість друкованих аркушів або розрахункових годин дистанційного курсу;

S – сума коштів, яка виділяється закладом вищої освіти на оплату 1-го друкованого аркушу або розрахункової години дистанційного курсу.

Для оцінки стимулюючих виплат ПВС доцільно використовувати табличну форму (табл. 8), яка дасть змогу проаналізувати зміни в загальному обсязі витрат на стимулюючі виплати ПВС, а також простежити динаміку їх структурних складових.

Таблиця 8. Запропонована таблична форма «Аналіз стимулюючих виплат ППС»

Показники	Базисний період		Звітний період		Абсолютне відхилення (+/-)		Темп росту, %	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
за високі досягнення								
за складність роботи								
за виконання важливої роботи(Scopus)								
за результатами рейтингового оцінювання								
за випуск видань навчальної літератури								
за організацію та проведення міжнародної студентської олімпіади, конкурсу з наукових робіт, міжнародної наукової конференції								

Джерело: власна розробка авторів

Таблиця 9. Запропонована таблична форма «Аналіз мотиваційного впливу стимулюючих виплат на підвищення ефективності потенціалу ПВС»

Показник	Базисний період	Звітний період	Відхилення (+/-)
Публікація в SCOPUS - кількість статей - темпи приросту кількості статей - коефіцієнт залученості в публікаціях - темпи приросту коефіцієнту залученості			
Випуск видань навчальної літератури кількість статей - кількість видань - темпи приросту кількості видань - коефіцієнт залученості у виданнях - темпи приросту коефіцієнту залученості			
Організація та проведення міжнародної студентської олімпіади, конкурсу з наукових робіт, міжнародної наукової конференції - кількість заходів - темпи приросту кількості заходів - коефіцієнт залученості у заходах - темпи приросту коефіцієнту залученості			

Джерело: власна розробка авторів

Аналіз мотиваційного впливу стимулюючих виплат на зростання ефективності потенціалу ПВС доцільно здійснювати із застосуванням табличної форми, наведеної у табл. 9. Для оцінки мотиваційного ефекту таких виплат пропонується розраховувати показник залученості, що визначається як співвідношення кількості учасників публікацій або заходів та загальної чисельності ПВС. На основі динамічних даних, розрахованих у табл. 9, можна порівняти темпи приросту кількості публікацій або заходів із темпами приросту коефіцієнту залученості, що дозволяє зробити висновки щодо ефективності стимулюючих виплат у контексті розвитку наукового потенціалу ПВС.

Висновки

Для допомоги в проведенні комплексної оцінки розрахунків з працівниками та удосконалення диференційованого підходу до винагороди професорсько-викладацькому складу була розроблена методика аналізу розрахунків з оплати праці та стимулюючих виплат професорсько-викладацькому складу, яка структурована за окремими блоками із рекомендованими табличними формами та аналітичними показниками. Запропонована система аналітичного забезпечення розрахунків з оплати праці та стимулюючих виплат професорсько-викладацькому складу дозволить закладам вищої освіти раціонально витратити кошти на оплату праці та підвищити ефективність функціонування в цілому, що в свою чергу, вплине на підвищення конкурентоспроможності та ділової репутації закладу освіти, яка визначається за допомогою займаної позиції у міжнародних та національних рейтингах. Розроблена методика має універсальний характер і може бути адаптована до потреб будь-якому закладу вищої освіти. Її застосування сприятиме формуванню ефективної системи стимулюючих виплат, підвищенню мотивації

науково-педагогічному персоналу, а також забезпечить якісне як оперативне, так й стратегічне фінансове плануванню фонду оплати праці.

Подальші дослідження будуть спрямовані на розроблення внутрішніх форм звітності щодо розрахунків з оплати праці та стимулюючих виплат професорсько-викладацькому складу закладу вищої освіти.

Abstract

One of the most important areas of accounting is the accounting of settlements with employees, as it constitutes an essential component of the operations of any commercial enterprise and budgetary institution. However, the system of information and analytical support for wages and other payments to employees of higher education institutions significantly differs from other economic entities. In addition to variations in personnel composition, types of remuneration, and sources of funding. There are considerable distinctions in the very process of information formation and its subsequent analysis. It is important to note that the primary specificity of an educational institution lies its staff, a significant portion of which is the academic staff, representing not only human resources but also the business reputation of the higher education institution.

The purpose of the article is to develop a methodology for analytical support for calculations of wages and incentive payments to the academic staff of higher education institutions.

To facilitate a comprehensive assessment of calculations with employees of higher education institutions and improving a differentiated approach to remuneration for academic staff, a methodology for analysing calculations of wages and incentive payments to academic staff has been developed. Tabular forms and proposed indicators have been created for each analytical block. The block for analysing calculations of wages for academic staff of higher education institutions includes the analysis of the structure and dynamics of academic staff, the assessment of the academic load completion and the use of individual working time, and an analysis of the wage fund. The block for analysing incentive payments to academic staff of higher education institutions comprises the analysis of social support expenses and an analysis of the motivational impact of incentive payments on capacity development. The developed methodology has a quite universal character, making it useful to any higher education institution. The developed analytical support for calculations of wages and incentive payments to academic staff will ensure the rational use of wage funds and enhance overall efficiency, thereby improving the competitiveness and business reputation of the educational institution, as determined by its position in international and national rankings.

Список літератури:

1. Онищенко В. Як нараховують зарплату викладачам ЗВО у 2025 році: сітка, надбавки, погодинна оплата. Бухгалтерія для бюджету та ОМС. 2025. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://oblikbudget.com.ua/article/447-zarplata-vikladachv-zakladv-vishcho-osvti-2022>.
2. Подмешальська Ю.В., Панченко А.М. Удосконалення організації обліку заробітної плати. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 1. С. 58-63.
3. Скорнякова Ю.Б., Лапшункова О.В. Організація обліку розрахунків з персоналом щодо оплати праці. Економіка та суспільство. 2023. Вип. 56. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2967/2885>.
4. Суліменко Л.А., Киян А.В., Вітер С.А. Облік і аналіз розрахунків з оплати праці. Інфраструктура ринку. 2018. № 18. С. 395–404.
5. Томчук О.Ф., Бельдій А.М. Удосконалення аналізу розрахунків з оплати праці сільськогосподарських підприємств. Ефективна економіка. 2019. № 10. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2019/59.pdf.

References:

1. Onishchenko, V. (2025) How wages will be calculated for lecturers at higher education institutions in 2025: pay scale, bonuses, hourly pay. Bukhhalteriiia dlia biudzhetu ta OMS. Retrieved from: <https://oblikbudget.com.ua/article/447-zarplata-vikladachv-zakladv-vishcho-osvti-2022> [in Ukrainian].
2. Podmeshalska, Yu.V., & Panchenko, A.M. (2020) Improving the organisation of payroll. Investytsii: praktyka ta dosvid, 1, 58-63 [in Ukrainian].
3. Skornyakova, Yu.B., & Lapshunkova, O.V. (2023) The organisation of accounting of settlements with personnel regarding payment of labor. Ekonomika ta suspilstvo, 56. Retrieved from: <https://economyand society.in.ua/index.php/journal/article/view/2967/2885> [in Ukrainian].

4. Sulimenko, L.A., Kiyani, A.V., & Viter, S.A. (2018). Accounting and analysis of wage settlements. *Infrastruktura rynku*, 18, 395-404 [in Ukrainian].
5. Tomchuk, O.F., & Beldii, A.M. (2019) Improvement of analysis of calculations of agricultural compans payment. *Efektyvna ekonomika*, 10. Retrieved from: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2019/59.pdf [in Ukrainian].

Посилання на статтю:

Шацкова Л.П. Аналітичне забезпечення розрахунків з оплати праці та стимулюючих виплат професорсько-викладацькому складу закладу вищої освіти / Л.П. Шацкова, А.В. Найда // *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. – 2025. – № 3 (33). – С. 118-127. – Режим доступу: <https://economics.net.ua/ejopu/2025/No3/118.pdf>.

DOI: 10.15276/EJ.03.2025.14. DOI: 10.5281/zenodo.17148673.

Reference a Journal Article:

Shatskova L.P. Analytical Support for Calculations of Wages and Incentive Payments to Academic Staff at Higher Education Institutions / L.P. Shatskova, A.V. Naida // *Economic journal Odesa polytechnic university*. – 2025. – № 3 (33). – P. 118-127. – Retrieved from: <https://economics.net.ua/ejopu/2025/No3/118.pdf>.

DOI: 10.15276/EJ.03.2025.14. DOI: 10.5281/zenodo.17148673.

